

Sygn. akt I CSK 931/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa P. T.
przeciwko A. S. i M. C.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 czerwca 2015 r.,
na skutek skarg kasacyjnych pozwanego A. S. i pozwanego M. C.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego w W., którym oddalono powództwo, w ten sposób, że zobowiązał pozwanych A. S. i M. C. do złożenia na ręce powoda własnoręcznie napisanego oświadczenia o treści określonej w sentencji wyroku, oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. Zaskarżając wyrok odrębnymi skargami kasacyjnymi w części uwzględniającej powództwo i orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego, pełnomocnik pozwanych A. S. i M. C. wniosek o przyjęcie skarg do rozpoznania opart na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jursprudencji (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sędzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołując się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wnioskach o przyjęcie obu skarg kasacyjnych do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga - jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego - sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, niepubl.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiada podniesiona w skargach kasacyjnych bez powiązania z konkretnymi przepisami prawa kwestia dotycząca możliwości przypisania skarżącemu naruszenia dóbr osobistych powoda i granic krytyki osób sprawujących funkcje publiczne. Skarżący nie wykazali, że podniesione przez nich kwestie budzą poważne wątpliwości i decydują o istotności - w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. - przedstawionego zagadnienia prawnego. Uzasadniając omawianą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie przedstawili juredycznego wywodu zawierającego szczegółową i pogłębioną argumentację prawną przekonującą o istnieniu rozbieżności ocen dotyczących podniesionej kwestii. Nie wykazali również, że jest ona zagadnieniem nowym, nie wyjaśnionym w dostatecznym stopniu literaturze i orzecznictwie.

Nie występuje także wskazana we wnioskach obu skarg kasacyjnych do rozpoznania potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołująca rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (niepubl.) - wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie. Teś uzasadnienia omawianej przesłanki nie daje podstaw do przyjęcia, że zachodzi w sprawie potrzeba wykładni art. 24 k.c. wywołująca rozbieżność w orzecznictwie sądów. W judykaturze zostało wyjaśnione, że rozbieżność w orzecznictwie, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nie dotyczy - jak przyjmują skarżący - interpretacji lub stosowania

prawa przez sąd pierwszej i drugiej instancji w związku z rozpoznawaniem tej samej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I PK 557/02, OSNPP-wkł. Nr 15, poz. 1).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aw